

รอยเท้า น้ำ (Water Footprint)

รอยเท้า น้ำ (Water Footprint) คือ ตัวชี้วัดปริมาณการใช้น้ำในผลิตภัณฑ์ทั้งทางตรงและทั้งอ้อม ตั้งแต่กระบวนการการผลิตวัตถุดิบ ปริมาณน้ำเสียที่ผลิตออกมา จนกระทั่งส่งสินค้าถึงมือผู้บริโภค เนื่องจากทรัพยากรน้ำมีการใช้กันอย่างแพร่หลายและเริ่มเป็นทรัพยากรที่มีโอกาสหมดไปจากโลก ซึ่งหากเกิดปัญหา เช่นนั้นจริงจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอาหารของโลก จึงจำเป็นต้องลดปริมาณการใช้น้ำตั้งแต่เกษตรกรที่ต้องใช้น้ำในเกษตรกรรมและปศุสัตว์ให้เหลือน้อยที่สุด

รอยเท้า น้ำมีการเริ่มใช้ในปี พ.ศ. 2545 โดยศาสตราจารย์ Arjen Y. Hoekstra ประเทศเนเธอร์แลนด์ การคำนวณรอยเท้า น้ำจะช่วยให้เห็นปริมาณการใช้น้ำซ่อนเร้นในสินค้าหรือบริการได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่ง รอยเท้า น้ำถือเป็นค่าการชี้วัดที่ชัดเจนเพราะนอกจากจะบอกปริมาณการใช้น้ำตลอดห่วงโซ่การผลิตแล้ว ยัง แสดงสถานที่และระยะเวลาการใช้น้ำอีกด้วย รอยเท้า น้ำสามารถแยกออกได้เป็น 3 ส่วน คือ

1. รอยเท้า น้ำสีฟ้า (Blue Water Footprint) คือ ปริมาณการใช้น้ำเพื่อตอบสนองต่อผู้บริโภคจาก แหล่งธรรมชาติ เช่น น้ำจากแม่น้ำ ทะเลสาบ น้ำบาดาล เป็นต้น
2. รอยเท้า น้ำสีเขียว (Green Water Footprint) คือ ปริมาณการใช้น้ำเพื่อผลิตสินค้าหรือบริการซึ่ง อยู่ในรูปความชื้นของดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าทางการเกษตรหรือปศุสัตว์
3. รอยเท้า น้ำสีเทา (Gray Water Footprint) คือ ปริมาณน้ำเสียที่ผลิตขึ้นจากกระบวนการผลิต สินค้าหรือบริการ โดยคำนวณจากปริมาณน้ำดีที่ใช้ในการบำบัดตามค่ามาตรฐาน

ทั้งนี้มีการศึกษาค่าเฉลี่ยของรอยเท้า น้ำของโลกในช่วงปี 1997-2001 พบว่ามีค่าเท่ากับ 1,243 ลูกบาศก์เมตร/คน/ปี โดยประเทศที่พบค่ารอยเท้า สูงสุดต่อประชากร 1 คน คือ สหรัฐอเมริกาซึ่งมีค่าเท่ากับ 2,485 ลูกบาศก์เมตร/คน/ปี ต่อมาคืออิตาลีมีค่าเท่ากับ 2,332 ลูกบาศก์เมตร/คน/ปี ในขณะที่ประเทศไทยมี ค่าเท่ากับ 2,223 ลูกบาศก์เมตร/คน/ปี

อย่างไรก็ตามการลดปริมาณการใช้น้ำในการผลิตสินค้าหรือบริการอาจทำให้ผู้ผลิตมีต้นทุนในการผลิต สูงขึ้น แต่ในปัจจุบันผู้บริโภคก็ตื่นตัวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วยเช่นกันดังนั้นการที่ผู้ผลิตสร้างภาพลักษณ์ความ รับผิดชอบต่อสังคมอาจเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า และเป็นจุดขายทางการตลาดที่แข็งแกร่งแก่ผู้ผลิตได้

ที่มา:

<http://www.aseangreenhub.in.th/envinat-ac/th/islandsection/173-island-7>

http://www.onep.go.th/library/index.php?option=com_content&view=article&id=50:ecological-footprint&catid=22:2012-03-12-02-54-55&Itemid=31

<http://www.tei.or.th/news/index-newstokhow-01.html>